

ağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

Mehmet KARATAŞ	: Ağın'lılara Açık Mektup
Hilâl NIKSARLI	: Çocuk Şiirleri
Ağın	: Türkiye'de Dernekler
Mehmet ORHAN	: Paris'te Bir Hozakpur'lu
Nuri ONAT	: Eğitim Üzerine
Cevat ONAY	: Ağın Müderrisi Hüseyin Hüsnü Efendi.
Şeref ERDEM	: Gördüğüm Kadarıyla
Cevat ONAY	: Ağın
Mehmet ERGÖNÜL	: Göç
Fikri YÜCEL	: İki Yazıya Cevap
Dr. Hamit SOYLU	: Türkiye'de Akıl Hastahaneleri
H. Hüseyin KARATAŞ	: Osman Tepeli Karınca
Muhlis İKİNCİ	: AĞIN Fikir ve Sanat Dergisine

Ağın Yıllara Açık Mektup

Sayın Ağın'lılar kıymetli arkadaşlarım, meslekdaşlarım, sırdaşlarım uzun yılların ayrılığı nerde ise bir birimizi unutturacaktı. Çok şükürki Ağın dergisinin pek kıymetli kurucuları unutmak üzere olan bizleri gene birbirimize bağladı. 22 senedir ayrı kaldığım arkadaşlarımın adlarını kıymetli derginizin içinde görünce ne kadar sevindim; o kadar sevindimki gözlerim yaşardı.

Hey gidi günler hey! Okul arkadaşlarım nasılsınız? Demek gene görüşebildik Allaha şükür. Arkadaşlarım, Mehmet Alp nasılsın canım? Biliyorum belkide Ali baba gilin tavuklar gibi yatağına çıkıp inemiyorsun! Hani birgün nöbetçidin, akşam yemeğini (fasulyeyi) çok yemiştin de 8 baddaniyenin altında ne çektik?

Sayın Ağın'lı ağabeyler arkadaşlar tümünüzü yakinen tanıyorum belki siz beni ilk bakışta hatırlayamazsınız tanımayın zararı yok benim tanıdığım sizde yeter banada.

Dr. Vâkıf, N. İspir, Hocam Onat, Mehmet Alp, Burhan, Yıldırım Niyazi, İsmail efendi demir (Beydemir), Osman Güler, Bay Hüsnü, Tırmaş, Bahattin, Hüseyin Öztürk, Mehmet Serttaş, Ömer L. Uzunoglu, Lütfi Özmen, Reis Şemsettin, Turgut, Hacı Osman Zeki, Mustafa Öz, Bedirettin, Hamit, Gençosmanlar, Kemal Niksar, Kemal Polat, Şahabettin, Asum, Vahtettin, Mehmet Orhan, Ali Erbil, Ahmet Akbay, Muhlis bey, Ahmet bey (Kabasakal), Fahri dayı, Fikri Yücel, Fahri Yücel, Cemal Serttaş, Osman usta, Kadiyoran, Hamza dayı, Ziya emi, Rıza emi, Ziya Yurtçu, Kemal Çinar, Mustafa Eken, Mevlüt dayı, Ayşe bacı, Nurettin Atalay, Mehmet Kara, Halit Tözün, Mahmut, Lal memme, Bıdafa, Gül ağa, Niyazi, Çavdar, Hasan dağı, salım usta, Hırık, Sadık Tırmaş, Sadık Aksoy, Hüseyin, Seyfi, Meşo dayı, Yurtçular, Erbenler, Aytaşlar, Baytaşlar, Ağınlar, Korkmazlar, Kavuncular; Nasılsınız iyimisiniz? Korkmayın iyiyiz arslan gibiyiz deyin Apuşmalılar, Pağnikliler, Vahşenliler, Andiriller, Giranilliler, Zambulburhılar, Pullular, Kohpinikliler, Saracıkılar, Mineyikliler, Hörenekliler, Yabanlılar, Küzneliler, Çamgıranlı, Kıvralarım Hozakpurlular, Tüm Ağın'lılar, Sizlerde iyimisiniz sizlerde iyisiniz hamd olsun. Ağın'lı dostlarım size Hozakpurlu olarak yemin ediyorum iyisiniz. Korkmayın Gözüm değmez çünkü mavi gözlüyüm mavi göz değmezmiş Benim gözüm değseydi Osman ustanın pense ile lüks tülü düzeltmesine, İbrahimin postuna değerdı değilmi?

İsmail Beydemir ne o kaba kaba gülüyorsun, Hozakpur kabaları gibi... Merhamet et yahu bizim nerediz kaba? başkası dese ne ise bari sen söyleme Firik nohudumuz Göbeğimiz (Mantar) daha kursağındadır. Gene göbek zamanı geldi yakında o tarafa geleceğim istasyonda beklede bir iki göbek atayım sana. Sayın Ağın'lılar kaba-kibar sizdeniz sizinleyiz et, tırnaktan ayrılmaz bizi sorarsanız iyiyiz kış bitti bahar geldi her taraf yeşile bürünüyor. Osman başında azıcık kar kaldı. Sabah sabah Apuşmalı Hüseyinin başı gibi parlıyor ortalık ısındı Andirli komşularımız göçmeye başladı. Ahmet Deviren bir hafta izin aldı göçmek için bu mevsimde Ağın'ı gezmek görmek lazım keçiler kuzladı, yağmur arasına devam ediyor. İki gün önce Hasan dağı koçana aşağı giderken patanaj yapmış firende yok Hırığın dükkâna çarpmış dükkânda zarar yok! Hasan dağının sakalı eğilmiş o kadar. Onuda Kohpinikil Hasan dayı takos, zincir yardımı ile kaportaya çekerek Osman ustayla düzeltmişler gerçek Osman ustada ihtiyarlamış kadiyoran ustamıza gidip gelemiyor Mustafa Öz'ün burnu bahar gelmesine rağmen morluğunu muhafaza ediyor purutçu çırmış! başkada havaadis yok! Kıymetli Hemşehrilerim burada mektuba son verir hepimize kucak dolusu selâm saygı sevgi yollarım. Deyirim bana selâm yokmi diyenlerin cümlesine selâm yakında oraa geleceğim bol bol görüşürüz.

Mehmet Karataş

Ağın Dergisi Müdürlüğüne

Ağın dergisinin son sayısında çocuklar içinde bir köşe ayırdığınızı sevinçle okudum;

Bu heyecan içinde «Anneme» başlıklı yazdığım şiirin, uygun görülürse köşemizde basılmasını arzeder ellerinizden öperim.

Çocuk Şiirleri

A N N E M E

Ödenirmi Annelerin emeği
Gövdemde kol; başımda göz gibisin
Her bakmamda sanki dünya meleği
Gözümde fer, ruhumda can gibisin.

**

Hasta olsam üzüldürsün, gizlerim
Gündüz güneş, gece yıldız gibisin
Gün boyunca seni arar gözlerim
Bahçede gül, gülde gonca gibisin.

Hilâl Niksarlı
Malatya — İlkokul 3. Sınıf Öğrencisi

AĞIN FİKİR ve SANAT DERGİSİ

Ağın Fikir ve Sanat dergisi

Sahibi : Ağın Kültür Derneği
adına Dr. Vâkıf ÖZKUL

Bu sayıda yazı işleri müdürü
Nihat İSBİR

İdare yeri ve haberleşme ad-
resi : İç Cebeci Özsoy sokak
No : 3/4 — ANKARA

Gönderilen yazılar «Yazı ku-
rulu» nun incelenmesinden ge-
çer.

Gönderilen yazılar, yayımlan-
mı veya yayınlanmasın, geri
verilmeyeceği gibi telif ücreti
de ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

Dizgi ve Baskı Ankara Basım
ve Ciltevi — ANKARA

YIL : 1
SAYI : 6
HAZİRAN : 1967

Yılıhğı : 12 TL.

TÜRKİYE'DE DERNEKLER

Türkiye dernekler bakımından zengin bir ülkedir. Ha-
len 130.000 nin üzerinde dernek vardır. Bunların büyük
bir çoğunluğu fonksiyonunu tamamlamış olduğu halde yü-
rütürlükte görünen derneklerdir.

Bizde ki dernekleri üç grupta toplamak mümkündür.

- 1 — Genel menfaatlara hadim dernekler.
- 2 — Birden fazla ilde çaba gösteren dernekler.
- 3 — Bölgesel dernekler ve inşaat yaptırma dernekleri.

Sayıları diğerlerine oranla çok daha az olan birinci
gruptakiler daha faydalıdır.

İkinci ve üçüncü gruptakilerin sayısı 120.000 nin üye-
rindedir. Bir çoklarının ismi var, cismi yoktur. Bölgesel ve
bireysel amaçlarla kurulmuş olanlar yapacakları işi bitir-
dikleri halde dağıtımına uğramamıştır. Bir kısmı yetersiz el-
lerde uyumaktadır.

3512 cemiyetler kanunu, özgürce davranarak, her şeyi
hükme bağlamamış, üyelerin derneğe giriş ve çıkışlarını
tüzüklere bırakmıştır. Bir kısım insanlar kanundaki boşluk-
lardan faydalanarak çıkarları açısından bir çay evinin üye-
rine astığı «lokal» levhası ile kumarhane işletmeye başla-
mıştır. Tüzükler buna göre düzenlenip, yahutta gerektiği
şekilde uygulanmıştır.

130.000 den biri olan AĞIN KÜLTÜR DERNEĞİ 1953
senesinde güç şartlar altında Ankara'da kurulmuştur. Da-
ha sonra Ağın'da bir şubesi açılmıştır. Kuruluşunda çok az
olan üyelerin yıllık ödentileri bir lira iken, kanunda yapılan
değişiklikten sonra ayda en az bir lira olmak üzere düzen-
lenmiştir.

Üye sayısı 150 ye yakın olmakla beraber mali gücü
düşüktür. Üyelerin birçoğu çeşitli nedenlerden ötürü öden-
tilerini verememektedirler. Böyle olmasına rağmen dernek
bir dergi çıkarmayı başarmış, birçok derneklerin yapama-
dığı belkide en olumlu işi başarmıştır.

Görevimiz elbetteki bu kadar değildir. Maddi ve mâ-
nevî gücümüz arttıkça işimiz de çoğalacaktır. Derneği lü-
zumsuz bulup uzaklaşanlar olduğu gibi, dergiyi de yarar-
sız bulup küçümseyenler elbette olacaktır. Her yeniliğin bir
tepki ile karşılanması tabiidir. Biz geri kalmışlığı yok et-
menin eğitimle olacağına inanıyoruz. Böylece çabamızı ya-
yın organında topladık. Derneklerin yoksula yardım etmesi
elbette saygı değerdir. Toplumun, ihtiyaçlarını elde etmesi-
ni öğrenmesi ve eğitilmesi daha çok saygı değerdir.

AĞIN

PARİS'TE BİR HOZAKPUR'LU

Yazan : Mehmet ORHAN

Bir yıla yakın bir süreden beri Fransa'dayım. Batı uygarlığının meydana getirdiği eserleri yakından görmek, kaydedilen yenilikleri öğrenmek ve bunlardan yurdum için yararlı sonuçlar elde etmek için geldim buraya. Her uğradığım yere ve her gördüğüm yeniliğe o gözle bakıyorum. Bir köyünden geçsem, bir kasabasına gitsem; yahut da bir fabrikasını, bir kurum'unu ziyaret etsem «Acaba bu yerlerde ne gibi yenilikler var?» düşüncesi başlıca kaygım oluyor.

Avrupa'da örnek alabileceğim bir hayli yenilik ve ilerleme var. Ama bunu derken sanmayınız «Avrupa» etiketini taşıyan her şeye hayran kaldım. Hayır. Yurdumun bir dikili ağacı, bir çakıl taşı bile dünyalara bedel bence. Mamafih, öyle kimseler de var: İleri ülkeleri gördükten sonra hayranlık ve üzüntü içinde yurda dönerler. Üzüntülerinin sebebi şudur : «Avrupa çok ileri, biz onlara dünyada yetişemeyiz..» derler. Çok şükür, ben böyle bir hastalığa tutulmadım.

Bazı alanlarda Avrupa bizden ileri, ama yetişemeyeceğimiz bir durum da yok. Yeter ki meseleleri yakından tanıyalım, atacağınız her adımı bilelim. Avrupalıyı Avrupalı yapan sır da işte burada.

Sizlere sunmaya çalışacağım notlar, birer küçük fiske ile dokunulmuş kısa fıkralar halinde olacak. Üginizi çekerse kıvanç duyacağım.

YERYÜZÜNDE BİR NOKTA.

«Evin, barkım... Ana yurdum neredesin?»

Hozakpur neresi, Paris neresi!.. Sonra bu iki kelime neden yanyana gelmiş böyle? Haritada, şöyle bir kez yerlerini bulup işaret edeyim dedim: Hani bileyim ondan ne kadar uzakta olduğumu. Hangi haritaya baktıysam Paris var, ama, Hozakpur'u ara ki bulasın. En büyük haritaları açıyorum, kocaman atlasları karıştırıyorum: Yok!

Çocukluğumda biri bana: «Senin Hozakpur'un haritada yok!.. Her harita almaz Hozakpur'u!» deseydi kavga ederdim onunla. Ne demek yani .. Hozakpur da yeryüzünde bir nokta değil mi? Şu haritalarda gördüğümüz nokta nokta yerler gibi.. Onlar yazılır da, Hozakpur neden yazılmaz?

Evet, neden yazılmasın, ama benim Hozakpur'umu göstermemiş hiçbir harita. Besbelli küçük yer diye. Öyle ya! Küçük bir köyceğiz Anadolu'nun bağrında. Yeşil bir derenin içine kapanıp kalmış; ama mutlu yaşamış, mutlu kişiler diyarı olmuş daima. Şenlikli imiş de birkaç yıl öncesine kadar. Bağrında besleyip büyüttüğü yavrularını, anaç kuşlar gibi uçurmuş birer birer gurbet ellere. Baksanıza!.. Bunlardan biri de kalkmış taaa Fransa'lara, Paris'lere gidivermiş.

Hozakpur'um küçük bir köy.. Şu Paris'ten çok uzaklarda, koca koca atlaslarda, haritalarda bile adı sanı bulunmayan küçücük bir köy.. Ama benim içimde yeri büyük, dünyalar kadar büyük. Hele Hozakpur'da bir ev.. Büyükpınar'ın önünde, beyaz sıvalı, asma çardaklı ev.. Gözlerimi yumunca hepimizi içimde ışıktan pırıl pırıl yanan bir şehir gibi seyredebiliyorum ya.. Yeter bu bana.

DÖRT MEVSİM GELİR GİDER

Severim dört mevsimi sinesinde yaşatan yerleri. Ağın'mız ve dolayları da öyledir. Her mevsim tam vaktinde hüküm sürer bizim ellerde. Ama ya Ankara'da?.. Birkaç yıldan beri ilkbahar Ankara'ya uğramaz oldu. Gelse de ancak bir ikinci gölgesi kadar.. Çok arzu etmemize rağmen yatıya kalmadan giden sevgili bir konuk gibi.

Baharda Ağın'a gidemediğim için çiçek ve çagala mevsimi gözümde tütüyordu adeta. Kismet yabancı bir diyarda görmemiş onu da. Paris, Ankara gibi değil, bahar uzun sürüyor burada. Henüz şubat ortalarında tomurcuklar sürmeye başladı.

Sırası gelmişken söyleyeyim. Avrupa'lılar ağacı bizden başka türlü seviyorlar. Gerçi bizler de, Ağın'da olsun, köylerinde olsun, ağaca kıymayız, kocamadan onu kesmeyiz, ama, çeşidini çoğaltmaya, soyunu islah etmeye de fazla yaklaşmayız. Bunlar, incirin bile çekirdeksizini yetiştirme yolunda yorulmak bilmeden çalışıyorlar.

Geçtiğim bazı köy ve kasabalarda ağaç sevgisinin çeşitli belirtilerine tanık oldum. Birçok yerlerde, ağacın kendi süsünü bile yeterli görmemişler de onu bir taze gelin gibi süslemişler. Gövdesine saksılar asmışlar, dallarını karşıdan karşıya kıvrıp şekillendirmişler, akla gelebilen her türlü süsü takmış takıştırmışlar.

(Devamı gelecek sayıda)

— EĞİTİM ÜZERİNE —

Yazan : Nuri ONAT

Her düşünebilen kişi, toplumdaki oluşumların kendi dilekleri ile bağdaşık olmasını ister. Bu, şaşılacak birşey değildir. Çünkü, herkesin kendine göre bir dünya görüşü vardır. Günlük ve gelecekle ilgili dilekler, istekler, plânlar, tasarılar hep bu dünya görüşüne göre biçimlenirler. Kişi, yorumlarını, değerlendirmelerini bu görüş açısından yapar; yargılarında geniş ölçüde onun etkisi altında kalır.

Dinler ve diller gibi, dünya görüşleri de toplumsal çevrenin ürünüdürler. Kişi, hangi ortamda eğitilmekte, yetiştilmekte ise, o ortamın görüşünü, değerlendirme ölçülerini benimseme, yanıtsıma eğilimindedir. Ancak, bireyi, yalnız toplumdan etkilenen bir yaratık olarak düşünmek de doğru değildir. Çünkü, birey, hem etkilenen, hem de etki eden bir varlıktır. Öyle olmasaydı, başka bir deyişle birey de topluma etki yapmasaydı, toplumsal evrimden söz edilemezdi. Böylece de, ne eğitim düzeninin ne de yatırımların anlamı kalırdı.

Toplum, hangi tipte olursa olsun, sürekli bir gelişim süreci içindedir. Ama, buradaki süreklilik bizi yanıltmamalıdır. Çünkü, her süreklilik, olayların beklenen ölçüde geliştiklerinin kanıtı (delili) olamaz. Süreklilik hızlı da olabilir, yavaş da. Başka bir deyişle, gelişme süreci tam zamanında amacına ulaşabileceği gibi, hız azlığı yüzünden gecikebilir de. Örneğin, iki nokta arasındaki uzaklığı koşucu A... bir saatte alırsa, diğer koşucu B... bir saat onbeş dakikada alabilir. Bu yargı, bizi eğitimin etkinliği üzerinde düşünmeye götürür. Gerçekte eğitim de, gelişme sürecinde hızı artırıcı etkinlik olarak görülmektedir.

Eğitim konusu, niteliği bakımından tartışmaya çok elverişlidir. Bunun içindir ki, geçmişte en çok üzerinde durulan konu olmuştur. Gerçek odur ki, tartışmalar, bütün karşı koyucu çabalara karşın (rağmen) bundan böyle de sürdürülecektir. Çünkü, konunun temelinde bölgelerin, çevrelerin, yığınların, sınıfların, bireylerin dilekleri, istekleri, tasarıları, çeşitli özelemleri yatmaktadır. Bununla birlikte, kuşaklar arasındaki çatışma da körüklemektedir bu tartışmayı.

Eğitimin tartışılması, onun çelişkileriyle, karışıklıklarla dolu bir dizge (sistem) ler yığını olduğunu göstermez. Tersine, gelişme sürecindeki esnekliğin, dirikliğin, buna göre de en uygun ortamın yaratılması isteğinin kanıtıdır. bilimsel yönde yapılan tartışma.

Çağımızın toplumlarını, başat (hâkim) eğitim görüşleri yönünden üç kümede toplayabiliriz :

- 1 — Çeşitli felsefi kurguların etkisi altında olanlar,
- 2 — Bilimsel döneme girenler,
- 3 — İdeolojik baskı altında yaşayanlar.

Her üç toplum da arama çabası içindedir. Ne var ki, her üçünün de hem aradığı hem arama yöntemi birbirine uymamaktadır.

Birinci kümeye girenler, ya felsefi kurgu (spekülasyon) ların, ya da dogmatik inançların etkisi altında bulunan toplumlardır. Bunların isteklerinde, eylemlerinde ve davranışlarında felsefi öğretilerin (doktrinlerin, mesleklerin), dogmatik inançların, yargıların izlerini ve sonuçlarını görürüz.

Öğretide ve dogmada, kalıplaşma, değişme temel ilkedir. Bunun içindir ki, birinci kümeye giren toplumlarda, genellikle tutuculuğa yönelmiş çok sayıda eğitim görüşü çeşidi vardır. Böyle toplumların kültürel yaşantıları tatsız, gelenekleri katı, görenekleri ise cansızdır.

Bilimsel döneme girmiş toplumun eğitim görüşü, evrimci (tekâmülcü) bir dirikliğe dayanır. Bu toplumda, öğrencinin öğretmenini, çocuğun ana - babasını geçmesi kesin olarak istenir. Ancak, buradaki istek, zor kullanılarak etkileme anlamına gelmemektedir. Bilimsel veriler, değişen koşulların itelediği durumlara uyum, geçmişten esinlenme, geleceği kurma tutkusu, bilimsel döneme girmiş toplumun benimsediği eğitim görüşünün oturduğu temel direklerdir.

İdeolojik baskı altında yaşayan toplumlara gelince : Bunlar, genellikle, eğitimi, toplumun gerçekten yönetenlerin - isteklerine göre biçimlendirmek eğilimindedirler. Bu toplumların, bilimde, teknikte, felsefede çok ileri oldukları yadsınamaz (inkâr edilemez). Ne var ki, bütün bu uygarlık ürün ve araçları, tümüyle ideolojinin buyruğuna verilmiştir. Bu çeşit eğitimde önde gelen amaç, sürdürülen ideolojiye bağlı, yardımcı üyeler yetiştirmektir. Öyle ise, bu toplumda kişilik ideolojinin gerektirdiği ölçüde ve doğrultuda gelişebilir. Bu toplumun eğitim görüşünde, insanın araç olarak kullanıldığı apaçıktır.

(Devamı 12. sayfa)

(Geçen sayıdan devam)

Sosyal Kişiliği :

Dünyayı da ihmal etmemesini biliyor derken Müderris Efendinin dünya işleri üzerinde de başarılı olduğunu anlatmak istemişim. Evet O, Dünya işlerinde de çok başarılı sayılmağa değerdi.

Bu günkü hayatımızda onun kadar birkaç taraflı insan bulmak güçtür. Gerçekten görüyoruz ki kendisini kitaplarına vermiş başarılı bir bilgin evinin duvarına bir çivi çakmasını beceremez. Mesleğini esnaf ve tücar olarak seçenler sanki bilgi ve düşünce alanında hiç bir deprenmeye ihtiyacı yokmuş gibi o tarafı savsaklar.

Halbuki merhum Hocamız bilgi alanında olduğu gibi ev, bağ, bahçe işlerinde de pratik olarak kendisini çok güzel yetiştirmişti. O bağında bahçesinde aşısını kendisi yapar, suyunu sular, ağacını budar, çok kere bu işleri etrafına da öğretirdi. Gerektiğinde tarlasında çiftini de sürerdi. Evinde daima bulundurduğu marangoz aletleri ile kapısını, penceresini, sabanını kendi eli ile tamir ederdi.

Yuvasında şefkatli olduğu kadar otoriter ve bir o kadar da pratik eğitim sanatını bilir bir aile reisi idi. Severken şımartmamasını, cezalandırırken aşağılık duygusuna kaptırmamasını o kadar başarı ile uygulardı ki, yalnız kendi çocuklarına değil biz öğrencilerine karşı da aynı şekilde davranırdı. Örnek olarak beni çok sevdiğine inandığım halde karşısında konuşurken en ufak bir saygısızlık yaparım korkusu ile sesimin tonunu ayarlamakta dahi hayli itinalı davranırdım.

Müderris Efendinin sosyal yönü, daha ziyade toplum hayatına etkili olmaksızın başarısı, azim ve iradesi ile çok parlak bir durum gösterir şöyle ki :

İstanbul'dan Ağın'a gelip işe başladığı sıralarda, ötedenberi olduğu gibi memleketimizde servet ve kuvvet sahipleri hemen her şeye hâkim durumda idler. O kadar ki fukaranın hayatı, malı, ırzı emniyette değildi.

İşte bu sırada kasabada kendisi ile aynı düşüncede olan yurtsever üç dört kişi ile elele vererek azgın zorba takımları ile savaşmış, neticede de muvaffak olmuştu. Yani Ağın'da onun önderliği ile açılan savaşta zorbalık ve zulüm, yerini ilmin ve ahlâkın etkisi altına bırakmıştı. İhtilâfları dayak, cebir, şiddet ve tek taraflı kuvvet istimali, kısaca deymi ile kaba kuvvet değil mantık, ahlâk ve fetva çözüyordu.

Müderris Hüseyin Hüsnü Efendi'nin daima misafirlere ve komşulara açık bir odası vardı. Kahve, gazino gibi umumî oturma yerlerinin bulunmadığı çevremizde bu günküün üç beş misli fazla nüfus yaşırdı. Aynı zamanda evlerde harem, selâmlık göreneği ve bunun doğurduğu yasaklar toplum hayatına kuvvetle etki yapmaktaydı. Ka-

AĞIN MÜ HÜSEYİN

Yazan :

dınların sesleri dahi erkeklere haram kabul ediliyor, dolayısıyla erkeklerin kadınlardan ayrı yerlerde toplanmaları bir zaruret halini alıyordu. Bu ve buna benzer daha bir çok faktörlerin etkisi altında kalan toplumda erkekler, yaz aylarında bütün gündüzlerini yorucu toprak işleri ile geçiriyorlar, işten artan az miktardaki kısa zamanlarını da mahallenin açık hava toplantı yerlerinde günün konuları üzerinde konuşarak dolduruyorlardı. Fakat kış aylarında şartlar değişiyordu. Soğuklarda, yağışlı havalarda işe gidemeyen erkek için herhalde ayrıca bir toplantı yeri gerekiyordu. İşte bu hal bölgemizde her mahallede bir veya iki odanın erkek topluluklarına tahsis edilmesini zarurî kılmıştı. Bu odaların aydınlatma, ısıtma ve diğer bütün masrafları oda sahibine ait bulunurdu. Bu sebeple oda sahipleri çevrenin oldukça zengin ve nüfuzlu kimseleri idi. Yalnız bu odaların hepsi aynı sosyal havayı taşımazdı. Bazıları konu komşuyu çekıştiren dedi kodu yuvası, bazıları bir hayli bayağı konuşmalarla devam edenlerini soysuzlaştırır durumda, hattâ bazıları kumarhane halini alırdı. Bunların bir kısmı vardı ki mümkün olduğu kadar bilgi, görgü, iyi huy ve güzel alışkanlıklar dağıtmayı amaç edinmişlerdi. İşte Müderris Efendinin odası bu son kategoriye dahildi.

Hiç de zengin olmayan babasının açtığı bu odayı, kendisi mütevazı aile bütçesi ile hep açık tutmuştu. Bu odaya gelen misafirler ona ne bir servet, ne bir menfaat vadederlerdi. Sadece Tanrı misafiri olarak gelip geçerlerdi. Ben o odada zavallı bir dervişin günlerce kendi evi gibi misafir kaldığını gördüm. Hoca gilin oda adı ile tanınan Müderris Efendinin odası hemen her kış akşamları çevrenin en ağırbaşlı komşuları ile dolardı. Buraya gelmek isteyen çocuklar ve gençler ses çıkarmadan oturmayı göze alırlar, yaşlılar ise Hocanın dini ve ahlâki sohbetlerinden faydalanmayı amaç edinirlerdi. Bu amacın gerçekleştirilmesine çok örnekler vardır. Bu örneklerin sayılmasına sütunlarımızın müsaft olmadığından vazgeçiyorum.

Müderris Efendi topluluğuna çalışmalarda olduğu gibi ulusal davranışlarda da ön safta görülmüştür. 1. Cihan savaşında Ağın'ın mevcut genç kuşağını, geride bir tane bırakmadan, bütün Ağın halkı ile birlikte silâh altına gönderirken o, kafilenin başında, yoksul bir askerın çantasını sırtında taşıyarak saatlerce yürüyerek uğurlamıştı.

DERRİSİ HÜSNÜ Efendi

Cevat ONAY

Yine 1. Cihan harbi içinde Hükûmetin zâfından faydalanarak soygunculuklarını Ağın sınırlarına kadar ilerleten Dersim Kürtleri saldırısını karşılamak için cüppesinin (bir nevi pardösü) üzerinden taktığı fişekliği, omuzunda silahı ile Büyük Camiin önündeki musalla taşında görünerek bir savaş önderi görevini de yapmıştı.

Müderris Efendi memleketin kumar, içki, iffetsizlik, ve hırsızlık gibi ahlâksızlık âfetlerinden korunması için ömrü boyunca savaşmıştır. Bu savaşma camideki vaazları, özel toplantılardaki sohbetleri ile kalmamış, bu kötülükleri işleyenleri bizzat takip etmek, yakalatmak hususunda gösterdiği gayretler onun bu yönden de üstünlüğünü belirtmektedir.

Onun sosyal kişiliğinin etkilerini memleket imarında da, eserleriyle görüyoruz. Kasabanın harabeye yüz tutmuş eski yapı izbe camileri, onun devrinde hep yeniden yaptırılmıştır. Bu hizmeti, sadece nasihat ve sözle teşvik ederek değil, camilere gereken ve uzakdan getirilmesi zaruri olan hezandediğimiz uzun ve kalın direkleri taşıyan 40-50 kişilik grupların içinde ve başında aynı yükü kendi omuzlarında da taşıyarak yapardı.

Merhum Hocamız bütün bu üstün vasıfları ile beraber kendisini öylesine halka maletmişti ki her bayram, mümkün olduğu kadar, Ağın'ı yukarıdan aşağıya dolaşır, fukarasının, zengininin kapılarına, evlerine uğrar, hatırını sorar, bayramını kutlardı. Böylece halk içine girerken bile vekar ve bilginlik kişiliğinden en ufak bir fedakârlık yapmamasını bilirdi. Yani onu tanıyanlar, özellikle bu yönünü yakından görenler asıl bir alçak gönüllükle en üstün ilmi ve ahlâkı vekarı nasıl bağdaştırıldığına hayran olurlardı. O bir müezzîn gibi minarede ezan ve temcit okur, en kudretli bir vâız olarak bayram ve cuma günlerinde vaaz kürsüsünde gür ve tatlı sesi ile halkı etrafına toplar. Herhangi bir komşuya sosyal yardımda veya (yukarda belirttiğimiz gibi) memleket işlerinde topluluğun önderi olurdu. Bütün bunları bir gösteriş, bir ek görev telâkki ederek değil en başlı işi bilerek hem sorumluluğunu duyar, hem de başaracağına inanan kuvvetli bir irade ile başlar ve yapardı. Başarduktan sonra da yaptığına dair en ufak bir övünme veya halka minnet etme gibi küçük hesaplı, basit sözler ondan işitilmezdi. Esasen o bu dav-

ranışları ile, halka hizmetle övünç duyduğu için olacak ki halk da onu başına tac etmiş, Hocanın kendilerine bir emir vermesini şeref telâkki ederlerdi.

Müderris Efendinin sosyal önderlikteki seçkin tarafını, 1. cihan harbi başlarında ermenilerin tehciri (göç ettirilmeleri) sırasında görüyoruz. İslâm dininin temeli olan sosyal adaleti yürürlükte tutmak ve korumak bakımından onun bu anlatacağımız davranışı belki o zaman tam anlayamamıştı. Daha açıkcası bu sırada göçe tabi tutulanların acısını gören ve düşünenlerin aşırı acıma duygusuna dayanan yargılarıyla ermeni mallarının alım ve satımının haram olacağı inancına varmaları umumi efkârı şaşırtmıştı. O ise ki durum, bu düşünüşe hiç de uymıyan çok ciddi bir mahiyet arzettekti idi. Şöyle ki : Birinci cihan harbi içinde daha evvel yüze gelir erkekleri gönderilmiş olan ermeni aileleri -ki o zaman memleketimizde hayli heykûn tutuyordu. Hem de oldukça zengin idiler de- sonradan kadın çoluk çocuk bütününü ile başka yerlere gönderiliyorlardı. Bunlar giderken bütün eşyalarını götüremezlerdi. Menkûl eşyalarından götürebileceklerini toplamış, bağlamışlar götüremeyeceklerini satarak paraya çevirip yanlarına almak zorunluğunda kalmışlardı. Bu durumda satışa çıkacak malları el çabukluğu ile kör bahasına almağa hazırlanmış nice vurguncu, fırsatçı vardı. Bu kritik durum karşısında adalete ve vicdana en elverişli şekil, muhakkak ki, bu eşyaları müzayedeye (açık arttırmaya) arzetmek, bu işe, yine adaleti ve insafı temsil kabiliyetini taşıyan bir kişinin gözcülük etmesini sağlamak. İşte Müderris Efendi de bu görevi üzerine aldı ve yaptı. Kasabanın o zamanki biricik müzayedede dellalı Ahmet Çavuş'u yanına aldı, sıra ile ev ev dolaştı, göçe kaılacak olanların kapılarında, mal sahiplerinin istiyerek satışa çıkardıkları malların listesini ve fiyatlarını bir kâtibe yazdırdı. Bu suretle satışta tam bir güvenin hâkim olmasını sağlamağa çalıışarak bu satış işinde vurgunculuğu, fırsatçılığı önlemiş oldu.

Müderris Efendi aynı zamanda bu günkü deyimi ile tam bir sporcu idi de. Cirit meydanlarında cirit oynayabilecek kadar ata biner ve cirit kullanırdı. Suda güzel yüzmesini bilir, başarı ile silâh kullanırdı.

Din kültürünün genişliğine paralel olarak umumi kültüre de verdiği değerin en açık örneği, çok iyi bildiği ve din bilgisi dili olan arapça ve farsçanın yanında Kürtçe, zazaca ve hattâ Ermeniceyi de öğrenmiş olmasıdır. Netice olarak Müderris Hüseyin Hüsnü Efendi Memleketimizde ilim, tasavvuf ve ahlâk yönünden bir otorite olduğu kadar dünya işlerinde de çevresine önderlik yapmıştır. Ona ebedi istirahatgâhında sonsuz rahmet ve mağfiretler dilerken yaşayan kuşağın onun hayatından ve çalışmalarından ibret almasını dileriz.

GÖRDÜĞÜM KADARIYLA

Yazan : Şeref ERDEM

Bir kısmımızın bilmeden adına övgü dizdiğimiz, bazılarının yetişmekten ümit kestiği, nikbinlerin araya asırlık fark koyduğu Avrupa'dayım. Önce söyleyeyim ki gördükten sonra yukardaki yargılara katılmıyorum. Bir defa bir Avrupalı ile bir Türk'ün kıyaslanmasından bizi aşağılık duygusuna düşürecek bir sonuç çıkmaz. Avrupalı'nın bütün cepheleriyle mükemmel olduğu bizim vehmimizdir. Sosyal bakımdan bizim yakındığımız pek çok eksikliğin buradaki mevcudiyetini görmeğe yaşadığım altı ay yetti. Yüzlerde hırsın, tamahın, kışkançlığın, kibrin çizgilerini gördüm. Yalnız «yarın aç kalacağım» endişesinin hiç bir emmaresi yok yüzlerde. Bir önceki kugak bu günkülere varlık içinde yaşama olağanını hazırlamış. Bu günkülerin bilinçli çalışmaları yarınların garantisi olduğundan herkes geleceğinden emin.

Mevcut kaynaklardan azami istifade, tesadüfün değil ölçünün tartının, istatistğin, hesabın emrinde. Bunların tükenmesi halinde ne yapılacağı da plânın...

Avrupalı, karşılık alamıyacağı işe kuruş harcamayan adamdır. Eğitim için pek cömert davranıldığını gördüm. Yeni doğandan, en ihtiyarına kadar her yaşta her adamın muhtaç olduğu eğitimi görmeğe her imkân mevcut. Öğretim görmüş olmak, bir diploma tahtına oturmuş olmak anlamında değil burda. Rozetler sultanatına şahit olmadım. Gördüğüm o ki; her insan yaptığı işin erbabıdır. Demek burda eğitim, mevcut ihtiyaca göre adam yetiştirme sanatıdır. Böyle olduğu için bu maksada para ve emek harcanırken göz kırılmıyor. İnsanlara ne lâzım Çalışmak mı, el hüneri mi, karar verebilme yeteneği mi, temizlik alışkanlığı mı, sağlık kontrolü mü, okuma alışkanlığı mı? Okul bunları veriyor. Vermesine bir engel varsa kaldırılıyor. Demek isterim ki, okumayı öğrenen okuyor. Okuyana harcadıklarını onun okumuşluğundan kazanıyorlar.

Bizde nasıl? bırakın ilkokul, ortaokulu yüksek okula gitme imkânı yoksa bir lise mezunu ne yapar, ne yapabilir? Okuyup yazmayacak olana okuma - yazma öğretmek için harcanan paraya yazaktır. Avrupalı bunu katiben yapmıyor. Önce, okuma öğrenen okuyacak, okuduğunu anlayacak, anladığını yapacak.

Otuz milyon insanın yapma gücünü 777000 Km². ilk iş sahasına çevirin zamanın nasıl güçleneceğini, mesafenin nasıl hükümsüzleşeceğini göreceksiniz.

Bir işletmenin müdürünün bozulan işi karşısında, ücretini azaltıp mesaisini çoğaltmasını «vakt nakittir» le izah edebilir miyiz! Hayır. Vakit nakitten kıymetlidir. Zamanı değerlendirmeye başlayalım, Avrupa bize üç adımlık yoldur.

ağın

Sanmayın doğunun bir çıplak dağı,
Evleri kucaklar bahçesi, bağı,
Buz gibi soğuktur her bir kaynağı,
Dünyada cennete bir eştir Ağın.

Neyleyim kimsesiz, yalnız gibidir,
Her gün sünen bir yıldız gibidir,
Vereme tutulmuş bir kız gibidir,
Sineme basılmış ateştir Ağın.

Üç yama üstünde beş mahalledir,
Narları yakuttur, gülle güllerdir,
Yazık ki çektiği bu gün çiledir,
Nisyana atılmış bir yarıdır Ağın.

Zümrüttür baharda, yazda ve güzde,
Ağaç bir ilâhtır bayırda, düzde,
Meyveler harmandır, çemenler dizde,
Bozkırda yemyeşil diyardır Ağın.

Ses, nağme başkadır şen bülbülünde,
Koku bir hayattır pembe gülünde,
Anayurt seslenir tatlı dilinde,
Ruhumun derdine dermandır Ağın.

İçimde hasreti var sızım sızım,
Yetişmiş her dalı oğlum ve kızım,
Ondan uzaklarda sanki yalnızım,
Gözümde bir başka cihandır Ağın...

Cevat ONAY

G Ü Ç

Alev alev duman duman,
Yangın olur gücüm benim,
Gönül gözüm kan çanağı,
«İnsan olmak» suçum benim..

..

Kara günlerle beraber,
Garip kuştan garip haber,
Gam birikir, sevinç gider,
Dert pazarı içim benim.

..

Yenilmezdim ben bu aşka,
Hergün yüzün başka başka,
Sevmeseydim seni keşke,
Kar misali saçın benim.

Mehmet ERGÖNÜL

İKİ YAZIYA CEVAP

Yazan : Fikri YÜCEL

Sayın NURİ ONAT 1. yazısında 17-18 maddelik reçete şeklinde AĞIN halkına uyarmalar yapıyor ve haklı olarak tüm ihmale uğrayan bağ, bahçeleri verimli hale getirerek TURİSTİK hale gelecek olan AĞIN'DA bağ, bahçe ürünlerinin ayağında satılacağı hatta üretimin TURİST akını yüzünden tüketime yetişmeyeceğini, bunun için de verimi çoğaltmak çaresi olarak 17 maddeyi sıralıyor.

Aşağıda yazılacaklarda buna cevap olabileceksede buna peşin olarakta denilecek şeylerin başında toprak işliyecek kolların malı olmayışı gelir.

Ağın'a dikkatle bak Ağın'da mülküne istinat ederek kalan sayılabilecek kadar az bir kimse zaten o dediklerini yapmış, malını verimli hale getirmiş durumdadır. Asıl Ağın bağ ve bahçelerinin bakımsızlık yüzünden verimden düşmüş olan büyük kısmı Ağın kahvelerini doldurup gününü gün edenlerin değildir. Onlar Ağın'dan memuriyetle uzaklaşmış Ağın'lılarıdır. O kahveleri doldurduğunu gördüklerin mülk sahibi değil, hatta bir çoğu bir ağaç dutu da olmıyanlardır.

Şimdi sorarım size, gerçekten uzun inceleme ürünü olan o reçeteyi kimlere karşı yazıyorsunuz. Mülk sahibi olduğu halde Ağın'ı terk edip gidenlere mi? Bunlar işini, mesleğini bıraktıpta bağ, bahçe işine mi dönsün. Yoksa Ağın'da oturupta mülkü olmıyan, icarla ortak olarak mülke bakanlara mı

İcar veya ortak olarak mülke bakanlar yıllık hasılatını gözler, geleceğe bakamaz. Çünkü mülk değerlendirmeye ancak sahibinin işidir. YİR-MİNCİ YÜZ YILIN son yarısında hiç kimse emeğini başkasının menfaatine ibzal etmeyeceğini siz daha iyi bilirsiniz.

İKİNCİ yazıya Pedagojik bir başlık vererek hayalinizi de daha geniş çalıştırıyorsunuz. Bütün yazdıklarınız inkişafa namzet bir memleket için hakkı olabilir. Ağın sizin hayalinizde inkişaf ediyor ve bu o kadar sizleri tesir sahasına almış ki Ağın'ı bekliyen acı geleceği düşünmeyi bile hatırlamıyorsunuz geçiremiyor ve belki de benim acı, fakat gerçek açıklamalarım sizi yaralıyacak.

Ağın YÜZ YILLAIN uğraşımı sonucu elde ettiği Kaza durumunu kaybediyor. Hem de Ağın'lı olduğu halde Ağın'ı tanımayan ve onun derdlerini kendine mal etmeyen, umursamıyan ve evlatlarının gerçekleri görmemezlikten gelerek Ağın'ı yalnız Çınar'ın altı sayıp bütünü görememek yüzünden, işte acı gerçek:

BARAJ suyu ENGÜ çayına dolup güneydeki ONBİR köyle bağlantı kesildi mi o köyler kendilerine münasebetli olan Kazalara bağlanma için çalışacaklar. Zaten ekonomileriyle oralara bağlıdılar. Bunu içlerinde yaşayan bir Ağın'lı ola-

rak nabız yoklamalarından öğrenmiş olarak yetki ile söylüyorum.

Bu ON, ONİKİ MUHTARLIK gittikten sonra da yalnız HOZAKBUR, PUL, GRANI, BADEMLİ, KÜZNE, HAVNA ve HASTEKLE bir Kaza halini korumak nasıl mümkün olacaktır.

Ağın'da haliyle Kaza değil Nahiye durumundan bile çıkar. Çünkü kalan köylerin merkezi de olamıyor, en kenarda kalıyor.

Ağın'ı bu acı durumdan kurtarmak bir yol ve bir köprü idi. Oda giden heyetin :

— Yanlış davranışı diyeyim - yüzünden olmayacaktır, yapılamıyacaktır. Çünkü o sayın heyetten bazılarının kendilerinin itirafları ve hile heyelanın ne olduğunu bilememeleri, bilenlerinde araziye tanınamaları yüzünden KAPLAN-KAYA veya KARAMAĞARA da ısrar etmeleridir. Halbuki bu istenen yerin iki yakasında toprak kaymaları daimidir. KONAK ve HÖRENEK, PAŞIKLI arasından şose geçmeyecek kadar oynak arazidir. Keşif yapan mühendis ECİZLİ'DEN de şose geçmeyeceğini ileri sürmüştür ki buradaki kayganlık bizim heyetin istediği yerden azdır.

Köprü için en elverişli yer HAVNA köyünden çaya incek, (yılan gazi) adlı mevkiye bir normal köprü öyle BEŞYÜZ MİLYONLUK değil BEŞ metre yükseklik, 20-30 metre uzunlukta bir köprü ile karşıya geçer, çay vadisini doğuya doğru takip ile bakımevi yakınlarında ARAPKİR-MALATYA şosesine ulaşırsa kaçmak isteyen köyleri Ağın'm onlara göre bazı avantajları başka yerlere bağlanmak hevesinden vaz geçirir.

Bugünkü keşfedilip, karar verilen yoldan da (45. Km.) daha kısa olacağı gibi zamanla ARAPKİR'İN MALATYA yolu da bu yola bağlanır, övlelik tepesinin kış zahmetli, bulancık köprüsünün oynaklık masrafı da ortadan kalkacağı için bu iş Kara yollarına daha cazip olabilir.

Şimdi Sayın ONAT size soruyorum. Önce Ağın'm var olma işimi yoksa bağ, bahçe imarı veya yapı kooperatifi mi?

En değerli köylerini baraja veren, komşularından bir çoğunu BİN YILLIK yurdundan çıkararak göçmen eden Ağın Devletten de bu yol ve basit köprü isteğimizin yerine getirilmesini istemeyi tabii hakkı sayar. 32 milyonun menfaatine severek yaptığımız fedakârlık, uğrunda öldüğümüz yurdumuzdur. 32 milyon vekili olan Devlette bizim bozulan yuvalarımızın bütünlük yıkılmaması için elinden geleni yapmalıdır.

İsteklerimizi hasis bir maliyeci gibi hazine menfaati açısından değil 32 milyonun bize yapacağı fedakârlık ve bunun fert başına düşeni ile bu fedakârlığın esirgenmesi halinde veya yalnız Ağın'lılara yüklenmesi ile Ağın'lı vatandaşın fert fert uğrayacağı zararları gözönüne alması ve hareketini ona uydurması gerekir.

Yurdun asıl sahibi Türk Milletine çok geniş bir anket açmak mümkün olsa dileğimizin yerine getirilmesinin Millet muvafakatına ulaşacağı umundayım.

Bu konu üzerinde bütün Ağın'lı aydınları ödeve çağırıyorum.

TÜRKİYE'DE AKIL

(Geçen sayıdan devam)

Osmanlı Türklerinde Bimarhane Anlamı :

Osmanlı Türklerinde büyük ve orta mâbetlerin bir de medreseciği vardı. Oralarda taşradan gelmiş fakir talebe barınır, yemekleri de imarethaneden verilirdi. Bu bolluğu temin edecek birçok vakıflar bırakılır, onların kiralari ile mâbedin idaresi temin edilirdi. Daha büyüklerinin yanında bir de şifahane bulunurdu. Eskiden dahili ve harici hastalıklar evlerde tedavi edildikleri için bu şifahaneler doğrudan doğruya ruh hastaları, içindir. O devirde şifahane ve bimarhane tâbirleri akıl hastalıklarına mahsus tedavi yerleri için kullanılırdı. Alêlâde hastanelere, hususî de olsa, sıhhat, afiyet veya sağlık yurdu denilirdi. Şifa evini her sınıf halk o zaman bimarhane diye anlardı. Lepra gibi sâri ve çirkin manzaralı hastalar için de bazı küçük cami ve tekkelerin yanında, şehir haricinde birer miskin evi vardı. Bunun gibi halka zarar vermesinden korkulan deliller için de müesseseler yapmak sevap sayılırdı. Akıl hastanelerinde hastaların şefkat ve ihtimam ile tedavisine önem verilirdi. Bir taraftan zengin vakıflar ile hastaların yiyecek ve giyecek ihtiyaçları temin olunur, diğer taraftan da maddî ve manevî tedavileri için hiçbir şey esirgenmezdi. Uzun müddet hastaları çatısı altında barındıran Toptaşı Bimarhanesine yapılan bağışlar arasında çorbalarına, maydanoz yetiştirmek için bahçe, üzümle beslenmeleri için bağ vakfedenler olmuş.

Fatih ve Sonraki Devirlerde Osmanlı Bimarhaneleri :

Toptaşı Hastanesinin başhekimliğinde bulunan Monceri Père'nin Türklerdeki sosyal yardımları bildiren güzel yazıları vardır. Monceri Père Annales Medico Psychologiques'de Türklerde ruh tababeti hakkında şunları yazmıştır: «Eğer bir milletin medeniyeti halkın ıstıraplarına karşı Hükûmetin alâkasıyla ve hayır müesseselerinin çokluğu ile ölçülürse denilebilir ki İstanbul, Avrupalılardan üç asır evvel bu medeniyetin başında bulunuyor. Çünkü hastaneler fakir ve düşkünler evleri, nekahat müesseseleri, müzmin ve iyileşmeyen hastalıklar için darülacezeler, akıl hastası yurtları o kadar mükemmel, büyük ve hayranlık uyandıran tarzda yapılmıştır.»

Yine Kraft Ebing'in 1897 de neşredilen Psikiyatri kitabının Fransızca nüshasında 53. sahifede «İlk bimarhanenin Türkler tarafından kurulduğunu, akıl hastalarının tedavi edilmesi

usulünün Türklerden alınarak Avrupa'ya yayıldığı» yazılıdır.

Halbuki Delasiauve'in dediği gibi Avrupalıların taassubu yüzünden o devirlerde zavallı akıl hastaları «Kara goncoloz olmuş, şeytanlara, perilere karışmış» diye yanan odun yığınlarının içine atılırdı. İslâmlık onları en büzel müesseseler içinde topluyor, bin türlü ihtimamla ıstıraplarını unutturmağa çalışıyordu. İslâmîğin şefkat namına yaptığı debdebe bugün hayretlerle anılıyor. Osmanlı Türklerinden evvel Bağdat Bimarhanesi vardı. (762 Milâdî) Daha sonra Halep, Şam, Kahire Bimarhaneleri de meşhurdu. Mısır, Türkler zamanında uzun müddet tıbbın yatağı sayılırdı. Padişahların oradan İstanbul'a hekim çağırıldıklarını da söylemiştik. Bizanslılar da manastırlara bağlı hastane ve darülacezeler açmıştı. Bizanslıların müessesesinde fakirler ihtiyarlar, âliller ve deliller kısımları varken Türklerinki sırf akıl hastalarına mahsustu. İstanbul ve Anadolu Bimarhanelerine ait eserler arasında Delasiauve ile Ritti'nin araştırmalarından ıktibas eden Monceri'nin eserleri, Laehr, Pandey, Lucien, Libert'in yazıları etüde değer.

Müslümanların kültürü ile yavaş yavaş gözü açılan Avrupalılar ilk akıl hastanesini 1409 senesinde Valence şehrinde tesis ettiler. Sonra Saint Johans papazları İspanya'da, Kurtuba'da, Grenata'da bimarhaneler açtılar. Bu papazlardan bazıları İtalya'da, Roma ve Floransa'da bimarhaneler açmağa muvaffak oldular. 1601 senesinde Floransa'dan Paris'e giden rahipler Charité hastanesinin ve meşhur Charanton'un müessesisleridir. O halde Milâdî 8. asırda Bağdat Halifesi Harun Reşit ilk timarhaneyi açtıktan ancak 9 asır sonra yani 17. asırda Charanton timarhanesi açılabilmiştir. Bağdat, Şam, Kahire, Kervan, Fas, Valansiya, Floransa'dan yürüyen medeniyet Paris'e 9 asırda gelebilmiştir.

Libert ilk akıl hastanesini 1471 de Fatih'in açtığını söyle. Buna Fatih Darülsafakası derilmiş. Evliya Çelebinin yazdıklarına göre burada 70 hücre, 80 hutbe, 200 hasta bakıcı, bir başhekim varmış. Yatakları da ceviz ağacındanmış. Hastaların mükemmel yatak çarşafı ve ipek gömlekleri varmış. Hanendeler ve sazandeler onlara şarkı söylemiş. Yedikleri yemekte sütlün, bildircin v.s. kuşlar bile bulunurmuş. Hastanenin varidatı o kadar çokmuş ki hastalara verecek kuş sütünden maada herşeyin bulunduğunu yazıyor. 1500 senesinde Beyazıt Velinin yaptırdığı Şifa Yurdu çiçek kokularıyla kokan güzel bir bahçe içinde idi. Müesseseye için hususî musiki ta-

HASTAHANELERİ

Yazan : Dr. Hamit SOYLU
Ruh ve Sinir Hastalıkları Mütihassısı

kımı vardı. Hastane için tavşan avlıyan avcılar bile vardı.

Toptaşı Bimarhanesinin Başhekimî Avni Mahmut Bey «Muhtasar Emrazı Akliye» kitabında bizdeki bimarhaneleri şöyle sıralıyor.

1 — 1471 senesinde inşa edilen Fatih Bimarhanesi (Bimarhane Ebülfetih Sultan Mehmet)

2 — 1532 senesinde inşa edilen Bimarhane Haseki Sultan

3 — 1559 senesinde inşa edilen Bimarhane Sultan Süleyman

4 — 1587 senesinde inşa olunan Bimarhane Valdei Atik yani meşhur Toptaş Bimarhanesi

5 — 1622 senesinde inşa olunan Bimarhane Sultan Ahmet.

Bu beş bimarhanede 300 den fazla akıl hastası varmış. Toptaş Bimarhanesini İkinci Selim'in zevcesi ve Üçüncü Muradın valdesi Nuru Banu Sultan yaptırmış.

Evvelce Türk sağlık tesislerine ve bilhassa bimarhanelerine çok yardım edilmişti. Seneler geçtikçe bu ilgi gevşemiş ve bu yüzden tenkit edilecek yobazlaşma ve gerileme eserleri görülmüş ve bu hal gündengüne artmıştır. John Howard 1788 senesinde yayınladığı eserinde «Türklerin akıl hastaları için yaptığı müesseseler cidden fevkalâde takdire şayan surette kurulmuş fakat bakımı gündengüne ihmal edilmiş» diyor. Bu güzel binalar tutum ve parasızlıktan birer harabeye dönmüş ve büsbütün terk edilmiş bir halde kalmış, yahut maksattan gayri işe hasretilmiş. O kadar aşağılaşmışlar, o kadar sefaletle düşmüşler ki aynı çatı altında insanlar ile hayvanları beraber barındırmağa ve ikisine de aynı muameleyi yapmağa başlamışlardır. Bu suretle bir hayvan menajerinin yanına bir insan menajerisi yapmışlar. Filhakika Süleymaniye Bimarhanesinde 1839 senesinde Padişahın menajerisi getirilmişti. Bu suretle halka vahşi hayvanlar ile deliler kafes arkasından beraberce seyrettiriliyordu. (Orta çağda da Avrupa'da pazar mahallerinde, panayır yerlerinde, kafesler içinde delilerin seyrettirildiği vâkidir). Bursa'da 1900 senesinde yapılan memleket hastanesinin bir kısmı akıl hastalıklarına ayrılmış. Libert hastaların konduğu yeri «Box miserable» diyor. Her hücrede hastanın boynuna ve bileklerine geçirilen portatif bir zincir varmış. «Pauvre gens, pauvres Turquie» diyor Libert. Mazhar Osman da kita-

bında Edirne'de kapatılan bir bimarhanedeki iri yarı, tek gözlü, koca kuşaklı, şalvarlı, bir pomak Güllabiciden bahsediyor ve o devirde güllabicilerin ellerinde kocaman bir sopa taşımalarına ve ajite hastaları bu sopa ile dövmesine, cellât gibi muamele etmesine müsaade edildiğini yazıyor. Nitekim Tababeti Ruhiye kitabının 1. cildinin 1941 baskılı nüshasında 94. sahifede resimde delilerin zincirini çözen Mazhar Osman hocanın yanında böyle eli sopalı bir güllabici görülmektedir.

19. asırda bimarhane olarak yapılan müesseselerin zaman zaman mektep olduğunu, askeri hastane olduğunu, askeri elbise deposu olduğunu görmekteyiz. Hattâ Pandi'ye göre Haseki Sultan Bimarhanesi genelev olmuş.

Yukarıda sayılan bimarhanelerden maada birçok camilerde de bimarhane olduğu söyleniyor. Bunların hepsi bilâhare Toptaş'na nakl olunmuştur. O sırada tahta çıkan padişah İkinci Abdülhamit akıl hastalarından son derece ürkerdi. Akıl hastalığı sebebiyle tahttan indirilen kardeşi Beşinci Murat'ı halkın hatırlamaması için bu müesseseyi tarihte misli görülmemiş bir inzibata maruz bırakmıştır. Toptaş'ın kaleye benzer duvarlarının arkası yarım asırdan fazla akıl hastalarına yurt olmuştur. 1857 senesinde Monceri Péré ismi verilen bir İtalyan Psikiyatristi (Alienist), Toptaş'na başhekim olarak getirildi. Uzun seneler Osmanlı Devletinde bimarhane başhekimliği yapmış olan bu hekim, demir zincirleri ve sopaları kaldırmış, Fransa'da delilerin zincirlerini çözen Pinel'e izafeten «Pinel de la Turquie» ismini almıştır. Bilâhare de Monceri Péré'in oğlu olan Monceri Fils de yine bimarhane hekimî olarak İstanbul'da çalışmıştır. Toptaş'nda sıra ile Monceri Péré, Castro, Avni Mahmut Bey başhekimlik etti. Abdülhamit zamanında hastalar bir defa oraya girdikten sonra fevkalâde güçlkle çıkabilirdi. Ziyarete gelen yabancı doktorlara bile müessese gösterilmezdi. Hastaneyi ziyaret, padişahın emri ile mümkündü. Meşhur Kraepelin o kadar arzusuna rağmen Toptaş Bimarhanesini gezememiştir. Burası memleket hekimlerinin ziyaretine de men'edilmişti. 1908 de Meşrutiyetin İlanı ile müesseselerin esrarlı kapısı hekimlere değil, halka da açıldı. Hastaların bağırmasından komşu halk her zaman şikâyetçi idi. Semtin yaramaz çocukları bile artık müessese ile temas edebiliyordu. Deliler ellerine ne geçerse (sabun, kaşık, yatak çarşafı) akillılara atıyor, akillılar da delilere duvar üstünden taş, yapı çivisi, bıçak yağdırıyordu.

(Devamı gelecek sayıda)

EĞİTİM ÜZERİNE

(Baştarafı Sayfa 5 de)

Bu yazının konusu, ne birinci, ne de üçüncü kümeye giren toplumların eğitim görüşlerini eleştirmek ve açıklamaktır. Bu, daha çok bir eğitim felsefesi işidir ve bir makale içerisinde değinip geçmekle yetinilemeyecek kadar geniş bir konudur. Bu bakımdan, burada üzerinde durulmamaktadır. Amacımız, çağımızın yaygın eğitim görüşüne kısaca ilişmektir. Bu nedenle, bilimsel döneme girmiş toplumun eğitim anlayışına dönmöruz.

Hangi toplum düzeni ile ilgili olursa olsun, eğitimin iki varlık arasındaki etkileşim olduğu görülür. Bu varlıklardan birisi toplum, öteki de eğitilendir. Bu yazıda, eğitim kapsamlı olarak düşünüldüğünden, öğrenci yerine «eğitilen» teriminin kullanılması uygun görölmüştür. Böylece, «eğitilen» terimi, hem örgün, hem de yaygın eğitim alanlarına konu olan kişi anlamına kullanılmış olmaktadır.

Bilimsel görüşün başat olduğu toplumlarda, «eğitilen» için şu olanakların sağlanmasına çalışılır :

1 — Eğitilene, anıklık (istidat) ve yeteneklerinin son kertesine kadar gelişme koşulları içinde bulundurmak,

2 — Onu, bağı bulunduğü toplumun bilgili, becerikli, güven verici, etken bir üyesi olma bilincine kavuşturmak.

Dikkat edildiğinde, bu iki maddenin kapsamına giren konulardan birincilerinin bireysel, ikincilerinin de toplumsal oldukları görülür. Bu görüşte, toplum, ilk önce eğitilene anıklık ve yeteneklerinin eksiksiz gelişmesi için gerekli ortamı hazırlama çabası içindedir. Ondan sonra da, anıklık ve yeteneklerin ürünü olan iş gücünü, düşün gücünü kendi isteklerine göre düzene koymak ister. Bu iki durum, iki varlık arasındaki etkileşimin, akıcılığın kanıtıdır. Bu konular, kamu hizmeti olarak yasal yaptırım (kanuni müeyyide) lara bağlanmıştır.

Bu anlayışta, birinci evredeki temel ilke, bilgi, beceri ve davranışların uyumlu bir kişiliğin oluşmasına yardımcı olmasının sağlanmasıdır. Bunun için de, öncelikle eğitilene alma gücü yoklanır. Böylece, eğitilene, kendi anıklık ve yetenekleri doğrultusunda yön vermek istenir. Demokratik yaşantıda bundan daha doğal bir tutum olamaz. Çünkü, toplumsal yönü ile demokrasi, herkese kendi gücü oranında gelişme olanağı sağlayan bir düzendir. Bu nedenle, buradaki yön vermeyi, bireysel ayrımları gözönünde bulundurmadan, kişileri tek doğrultuda gelişmeye zorlayan yön verme ile karıştırmamalıdır. İkinci evre için beklenenlerin, birinci evredeki olanakların ve ortamın yaratılmasına bağı olacağı apaçıktır.

Yukarıda, bilimsel döneme girmiş toplumların eğitim görüşlerinin evrimci olduğunu söylemiştik. Bu eğitim görüşünün en önemli özellikleri :

1 — Olayları, kalıplaşmış biçimlerine göre değil, günlük oluşumları içinde incelemek,

2 — Kuramsal bilgiye, beceri ve davranışların gelişmesine yardımcı olduğu oranda yer vermek,

3 — Konuları parçalamadan, ilişki bütünleri olarak düşünmek,

4 — Eğiten - eğitilen ilişkilerini doğal düzeyde tutmak,

5 — İşbirliğinin gelişmesine önem vermek,

6 — Sorumluluk duygusunu geliştirmek,

7 — Bireysel ve yığınsal yönsemeleri toplumsal çıkarlarla bağdaştırmak,

8 — İnsancıl davranışları olumlu yönde ve diri tutmak,

9 — Girişimi özendirmek (teşvik etmek) ve beslemek,

10 — Toplum düzeni ile çatışmayan geniş özgürlük anlayışını kökleştirmek,

11 — Sağlam dünya görüşünün kazanılmasına yardımcı olmak,

12 — Özverili (fedakâr), özgeci bireylerin yetişmesine ortam hazırlamak,

13 — Kendine güven duygusu, iş başarma direşmesi (sebat) aşılacak,

14 — Saygı ve sevgiyi vazgeçilmez alışkanlıklar olarak görmek gibi gerçekçi, esnek, dirik (dinamik, kuvani), toplumcu - bireyci etmenlere öncelik vermesidir.

Her biri ayrı önem taşıyan yukarıdaki davranışlar, evrimci eğitimin harcı niteliğindedirler. Bu davranış örüntülerini kazanan kişi, genel olarak:

1 — Gözlemci, inceleyici, araştırmacı olur.

2 — Öznel (sübjektif) yargıların yerine nesnel (objektif) değerlendirmeleri koyar,

3 — Becerebileceği işlerde sorumluluk yüklenir,

4 — Hakkı olmayan yerler ve konular için istekte bulunmaz,

5 — Zamanını boş geçirmez,

6 — Güven kaynağı olarak çevresine önderlikte bulunur.

Eğitimimizi bu düzene uydurmak zorundayız. Çünkü, dünya ve toplumlar değişmekte, görüşler olgunlaşmakta, yöntemler gelişmektedir. Bu kadar oluşlara karşın, eğitimi felsefi kurguların, dogmatik inançların, ideolojik saplantıların buyruğuna vermeye çalışmak çok sakıncalı bir tutumdur.

Osman Tepeli Karınca

Yazan : H. Hüseyin KARATAŞ

(geçen sayıdan devam)

Hafif yağmurlu bir havada, dik bir yokuşu çıkıyordu biraz sonra yumuşak bir yola erişti. Yol, buğday ve arpa kapçılarıyla doluydu. Acele yürüten, bir-iki karıncaya rastladı. İlerledikçe yol, daha da genişliyor, gidip gelenler sıklaşıyor, terk edilmiş buğday arpa taneleri artıyordu. İyi dedi Cese. Burası büyük ve bolluk bir şehre benziyor. Ama görenlerin önemsememesi canını sıkıyordu. Bu nasıl olur dedi. Bizim memlekette yabancıya saygı vardır. Bu nasıl olur. Birkaç karıncanın kendisine baktığını görünce de sevindi. İtinai yürümeye başladı. Yuvanın çok geniş olan alanı göründü. Şehir epey büyük olmalı. Tahmini çıkmıştı... Buna sevindi. Büyük balık, büyük denizde olur. Bir ambar memuru olabilsem dedi içinden. Olsam çok doğru çalışacağım. Alçak gönüllülüğü de bırakmamalı. Ama inek pisliği getirene benim emrimdeki ambarda yer yok...

Cese, bu yuvada çabuk tutundu ve de çabuk yükseldi. Aradan yıllar geçti, ambarlar genel müdürü oldu. Bir zaman geldi, içine sıla özlemi çörekledi. Eğilmeler, övgüler, taltifler ruhunu doyurmuyor, bu sızıyı bastıramıyordu. Beyfendi, Genel Müdür Hazretleri hitaplarından bıkmıştı. Osman Tepesini, bu çevredeki çocukluk yıllarını özlemle andı. Arkadaşlarını, onların içten gelen, yalın, Cese, ulan Cese deyişlerini yeniden işitmek istiyordu. Yıllar varki tek argo kelime kullanamamıştı. Hazretliği engel oluyordu buna. Oysa bu kabuğu çatlatmak, yalın görünmek durulu verir içe dedi. Bir aylık tatilini memlekette geçirmeğe karar verdi. Karar verince de sevmediklerini hatırladı. Onlara göstermeliyim dedi, ne olduğumu. Yanıma iki muhafız almalıyım. Görsünler, beğenmedikleri, adam yerine koymadıkları Cese ne olmuş, görsünler. Ve öyle yaptı, düştü memleketin yoluna. Yol genellikle çok berbattı. Hem yoruyor, hemde uzuyordu. Bu yolları yaptırmak gerek. Bunu onlara benimsetmeliyim. Falancanın oğlu diye umursamayacaklar, ama genel müdür olduğumu anlayınca... Ah bu etiket... Bizde adamlık ölçüsü gibi bir şey. Memleketimi unutmadığımı göstermem lazım. Sözlerimle etkilerim onları. Yol, hayatıdır derim. Yol olmayan yerde yolsuzluk vardır derim. Dağlar yolla aşılır derim. Parlak cümleler bulmaya çalışırken Osman tepesi, beyaz üzerine kahve rengi, nefli lekeler serpiştirilmiş gibi göründü. Yedi saatlik yolla-

rı kalmıştı. İniş aşağı heyecanla yürürken x...e rastladı X... Ooo... diye bağırdı. Ooo Ulan dangalak Cese, nerelerdeydin. Cese bozuldu X...e doğru yaklaşmak istedi. X... başını çevirip: Hele sen git, git. Uç dutlarda acele işim var, sonra bol bol konuşuruz dedi. X... yürüdü. Cese, Beyfendi, Hazret hitabına ihtiyaç duydu o anda. Muhafızların kendisine alaylı alaylı baktıkları kanısına vardı. Onlara, beni üç adım geriden izleyeceksiniz diye buyurdu. Memlekete girerken böyle daha etkili olur düşüncesindeydi... Kendine düzen verdi, başını dikti, adımlarını azametle atmaya başladı. Tam bu sırada gökten bir gölge hızla yaklaştı.

Tarla serçesi, Cese'nin iki adım solunda cidiyetle ilerleyen muhafızı, bir gaga vuruşuyla yerlere serdi, sonra yuttu. Ambarlar Genel Müdürü Cese Beyfendi Hazretleri, kendini akrep deliğinde buldu. Tirtir titriyordu. Kendine gelince, ucuz atlattık diye söylendi. Eğer aklımı kullandım bu deliğe gizlenmeseydim, bizim muhafızın akıbetine uğrayacaktım. Geriye döndünce, korkunç kışkıklarıyla akrebin kendine doğru yaklaştığını gördü, baygın durumda dışarı fırladı. Kalbime kibir girdi galiba dedi. Kibir bana iyi gelmiyor. Üst üste geçirdiği olaylar çok aciz kaldığını göstermişti. Tanrım büyük olan sensin, sana sığınırım dedi ve alçak gönüllü olmaya karar verdi. Bu sırada diğer muhafızı da başka delikten çıkagelmişti. Yanyana yürümeye başladılar. Önerilerine bir kayalık çıktı, tırmanırken bir kertenkelenin kendilerini izlediğini sezdiler. İnce taş yarığına kaçmak için ikisi de acele davrandığından Genel Müdürle muhafızı kafa kafaya çarpıştılar. Genel Müdür, muhafızına hışımla baktı, kendini bilmez diye bağırdı. Muhafızın titreyen elleri çözüldü, ayağı kaydı, ucuruma yuvarlandı... Kertenkele, Cese'nin girdiği yarığı kocaman kuyruğuyla kapattı. Böylece onu havasız bırakıp dışarı çıkartacaktı. Yarığa hapsolmuş karıncanın aklına şeytani bir düşünce geldi. Yarığın ağzına yaklaştı, kuvvetli genelerini kertenkelenin kuyruğuna sapladı. Kertenkele, acının şiddetiyle sızdı, boşluğa yuvarlandı. Cese çıktı, art ayakları üzerine dikildi, ön ayaklarıyla genelerini biletti. Uçurumdan aşağı bakıp alaylı bir sesle: Kocaman varlığına güvenen seni... Senin gövden varsa benimde aklım var. Aklın üstünlüğünü anla dedi.

(Devamı 1 . sayfada)

Ağın Fikir ve Sanat Dergisi'ne

Bir Ağın'lı olarak yıllardır özlemini duyduğumuz Fikir ve Sanat Dergisinin intişarı bizlere kıvanç vermektedir.

Bu bakımdan dergimizin çıkmasında ve yaşatılmasında EMEĞİ geçen kıymetli hemşehrilerime şahsım ve Derneğim adına teşekkürü bir borç saymaktayım.

Söyleki : Dergimiz vasıtasıyla genç nesillerimize Ağın'ımızın yetiştirmiş ve büyük hizmetleri dokunan kıymetli büyüklerimizi tanıtmak rahmetle anmak hali hazırda Ankara İstanbul İzmir gibi büyük şehirlerimizde bulunan ve bütün Türkiye sathına dağılmış olan varlıklarıyla övünmemize layık her nefeslerinde kalpleri vatana hizmet Ağın'a yardım aşkıyla çarpan hemşehrilerime naçiz bir ifademle ufak bir noktayıda hatırlatmak istedim.

Aziz Hemşehrilerim.

Uzun yıllardır ihmale uğramış sosyal hizmetlerimiz için bu güne kadar maalesef hiç bir teşebbüse geçilmediği hepimizce bilinen bir gerçektir.

Bu ihtiyacımızın önemine müdrik kıymetli hemşehrımız Hüseyin Tuncerin halisane düşünceleri sayesinde tüzüğü hazırlanmış ve 7 Ocak 1967 tarihinde Elâzığ'ın mahalli Harput gazetesiyile tüzük ilanı yaptırılarak adı geçen tarihten itibaren vatandaşlarımızın hizmetine arzettiği.

Derneğimizin ismi (AĞIN SOSYAL TESİSLER YAPTIRMA ve KORUMA DERNEĞİ) dir. Derneğimiz ilk toplantısını yaparak aşağıdaki isimleri yazılı zevatı idare heyetine seçerek vazifesine başlamış bulunmaktadır.

Mustafa Şen Başkan Vekili, Hüseyin Özkul Yazman Ziyaattin Ağın Muhasip, Mehmet Karınak Üye, İbrahim Özel Denetçi, Mustafa Şen Denetçi, seçilerek her türlü sosyal hizmetlerinizde çalışmak üzere kendilerini derneğin hizmetlerine adanmış bulunmaktadırlar. Bu bakımdan sizlere hizmet aşkıyla vazife almış hemşehrilerime sizlere yardımcı olmamız için derneğimiz adına siz hemşehrilerimizi yardıma davet ediyoruz.

Aziz Hemşehrilerim.

Memleketimizi en az bendenizden daha fazla tanıyan kimselersiniz yılların ihmaline uğramış daima kaderiyle baş başa bırakılmıştır. Şu halde sosyal hizmetlerimiz için ancak elele çalışmamız gerekmektedir.

Kardeşlerim :

Dedelerimizin babalarımızın bin bir müşkülâtlarla yaptırdığı camilerimiz imara muhtaç çeşmelerimiz hudai nabit bir şekilde akmakta kabristanlarımız ayaklar altında çiğnenmekte.

Bu gün için Kazamızın çok çalışkan Kaymakamından da sosyal hizmetlerde bizlere yardımlarını esirgemeyeceğini kesinlikle umid etmekteyiz. Kendi gayretleriyle Kazamızın yolları tamamlanmaktadır. Faal bir idareciyle camilerimize emeği geçen Müfdümüze bu saydıklarım sosyal hizmetlerde kendi gayretleriyle bizlerin ilğimizi çekerek Camilerimiz için kendi imkânlarıyla yaptığı hizmetler gözden kaçırmamaktadır gözle görülür bu güzelleştirmeler biz Ağın'lılara örnek olmuştur bizlerde haliyle yardımlaşarak yaşayanlarımıza verilen kıymetler gibi ölen ejdatlarımızın kabristanlarına da aynı kıymeti vermemiz için yardıma çağırıyor sanki, yeterki bizlerde maddeten müzahir olalım.

Aziz Hemşehrilerim.

Derneğimizde sizleri şu mütevazı sosyal hizmetlerde sofrada tuz kalından de olsa derneğimizce memnuniyet verici olduğunu hatırlatarak yapacağınız yardımların camilerimizin siva ve diğer eksiklerinin tamamlanması bakımsız çeşmelerimizin Ağın'ımıza yaraşır şekilde onarılması kabristanlıklarımızın etraflarının çevrilmesi. Gençlerimizin eğlenebilmeleri için bir spor sahası. Yol ve köprü ihtiyaçlarımızı elimizdeki imkânlarla köre yaptırabilmek için derneğimize bütün hemşehrilerimizi yardıma davet ediyoruz. Derneğimizin Ağın Ziraat Bankasındaki (890) nolu hesap numarasına yatırabilirsiniz yapacağınız yardımlara güvenerek yardımlarınızdan ötürü şimdiden derneğimiz adına teşekkür eder bütün hemşehrilerime sonsuz hürmetlerimi sunarım.

Muhlis İKİNCİ

Ağın Sosyal Tesisler Yaptırma ve Koruma Derneği Başkanı

Osman Tepeli Karınca

(Baştarafı Sayfa 13 de)

Birkaç saat sonra Ağın'ın ana caddesine erişmişti. Koçan'a gelince sabırsızlığı arttı. Minareye tırmanıp Osman tepesine hasretle baktı, indi. Yüzde yüz kendini memleketinde hissediyordu. Başından geçenleri, hele kertenkeleyi uçuruma nasıl attığını yakınlarına, arkadaşlarına anlatacağı. Katıksız bir kahramanlıkta bu. Genel müdür oluşuna akrabaları çok sevinecekti. Kendisiyle övünç duyacaklardı. Bu düşünceler içinde tozlu yolda ilerlerken, yeri, göğü sarsan bir inilti duydu. Bir kamyon yaklaşıyordu. Memurlar kulübüne doğru kaçtı. Kulüpten elinde çaylarla Lalaoğlu çıktı, ikinci adımı karıncayı ezdi. Zavallı Genel müdürün kabuğu, Lalaoğlunun ayakkabısının altında bir nokta gibi yapıştı kaldı. Lalaoğlu, Genel Müdür Hazretlerinden, gücünden habersiz eğilerek çayı müşterilerin önüne koydu...

ABONE ADRESLERİ

141 — Semih AKTAN
Akbank T.A.Ş. Vezne Şefi
KADIKÖY—İSTANBUL

142 — Raşit KORKMAZTÜRK
Akbank T.A.Ş.
KADIKÖY—İSTANBUL

143 — Osman GÜLER
Kalaba Ortaokulu Müdürü
KALABA—ANKARA

144 — Gülsen TÖR
Ankara İmar Limitet Şirketi
Avukatı Ziya Gökalt Caddesi
—ANKARA—

145 — Nurettin KARADAĞ
İlköğretim Müdürü
AĞIN—ELÂZİĞ

146 — Hasan SERTTAŞ
Çahbahçe Köyü İlkokulu Müd.
BERGAMA—İZMİR

147 — Ali Haydar
DEMİREZER
Erkek Senat Enstitüsü Meslek
Dersleri Öğretmeni
—ELÂZİĞ—

148 — Rıza ALTINÖREN
Çakırağa Mahallesi Asımbey
Sokak No : 39/4
AKSARAY—İSTANBUL

149 — Mustafa ÖZEN
Kozluk Mahallesi Kayseri Sok.
No: 30 Kat: 3 —İZMİR—

150 — İsmail COŞKUN
Kavaklıdere Farabi Sok. No 7/6
—ANKARA—

151 — Kemal ÖZTÜRK
İzmir Caddesi Öztuğ Pasajı
No: 13/31 Stil Giyimevi
—ANKARA—

152 — Mustafa BAŞARAN
İzmir Caddesi Öztuğ Pasajı
No: 13/5 —ANKARA—

153 — Av. Yaşar KAYSERİLİ
Denizciler Caddesi Saka Han.
Kat : 2 Da : 11 - 12
—ANKARA—

154 — Hasan ÖĞÜNCÜ
Ortaokul Saymanı
AĞIN—ELÂZİĞ

155 — M. Cemal SERTTAŞ
Belediye Caddesi No: 17
AĞIN—ELÂZİĞ

156 — Mustafa ÖZ
İlkokul Öğretmeni
AĞIN—ELÂZİĞ

157 — Selim KORTIKOĞLU
Bakkal —AĞIN—ELÂZİĞ

158 — Mehmet SERTTAŞ
Gençler Bakkaliyesi
AĞIN—ELÂZİĞ

159 — Mehmet TOPALOĞLU
Jan. Uzm. Çvş. Merkez Jan.
K. K. V. —AĞIN—ELÂZİĞ

160 — Ali ÖZTÜRK
Güllüce (Saraçor) Köyü İlk-
okulu Müdürü —PALU—ELÂZİĞ

161 — Ahmet AKTAŞ
Akşam Kız Sanat Okulu Yaz-
manı —AĞIN—ELÂZİĞ

162 — Nazmi KEPEKÇİ
Kültür Mahallesi Köprü Sokak
No : 53 —ELÂZİĞ—

163 — Necmi ATALAY
Gülveren Subay Evleri Blok
Apt. No : 40/B - 4 —ANKARA—

164 — Hediye TANGÜNER
Yenişehir Karanfil Sokak To-
ker Apt. No : 7/5 —ANKARA—

165 — Gaffar TANYOL
Ziya Gökalt Caddesi Park Ap.
No : 60/11 —ANKARA—

166 — Mehmet ERBEN
İmam Hatip Okulu Öğrencisi
Sınıf : 5/A No: 235 —ELÂZİĞ—

167 — Aysel SERİN
Çağaloğlu Kız Sanat Enstitüsü
Resim Öğretmeni —İSTANBUL—

168 — Halit DAYIOĞLU
Kurtuluş Ahmetler Caddesi
No : 41/15 —ANKARA—

169 — Naci TUNCER
Seyhan Ecza Deposu Tic. A.Ş.
Abidinpaşa Caddesi —ADANA—

170 — Hüseyin TANRIVERDİ
Şehitduran Mahallesi 401. Sok.
No : 33 —ADANA—

HABERLER

Kemal NIKSAR Elâzığ'dan bildiriyor :

1 — Ağın'da münhal bulunan sorgu hakimli-
ğine Esat FERÖ, kadastro hakimliğine Günay
KAYNAK, T.C. Ziraat Bankası müdürlüğüne
Sabahattin DOĞRUER atanmıştır. Kendilerine
Ağın'ımıza hoşgeldiniz der, başarılar dileriz.

2 — Elâzığ'da Aysel İpek (Niksarlı) ile kitap
ve kırtasiyecisi Şefik İpek nikâhlanmışlardır. Yeni
evlilere saadetler dileriz.

3 — Ağın'da Hatice Turgut, Gülsüm Eren,
Hatice Sucu; Ankara'da Ayşe Duna ve Hatice
Onat vefat etmişlerdir.

Vefat edenlere Tanrıdan rahmet, kederli aile-
lerine başsağlığı dileriz.

BAYANLARA DİKKAT :

ÇÜNKİ ZEVLİK VE İŞÇİLİKTE EN ÜSTÜN, EN ORJİNAL

BAYLARA DİKKAT :

ÇÜNKİ FİATLARDA EN UCUZ

AĞIN KUYUMCUSU

HALÜK NİKSARLI

*Altın ve Mücevherat İhtiyaçlarınız, Hertürlü Tamir İşleriniz
için Emrinizdedir.*

*Ancak mağazamızda bulunabilecek çok orjinal modeller için
Türkiye'nin her tarafından sipariş kabul edilir.*

PARK CADDESİ No. 37 ELAZIĞ

D U Y U R U :

Derneğimiz Sayın Üyelerinden, Yıllık Ödentile-
rini T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/59 Nolu
Hesaba Yatırmalarını ve Dergi Abonesi ile Karışma-
ması İçin «Yıllık Ödenti» Açıklamasını Yazmalarını
Rica Ederiz.

**Not : Ayrıca yapılacak bağışlar da aynı hesaba yatı-
rılabilir.**

**AĞIN
Kültür Derneği**